

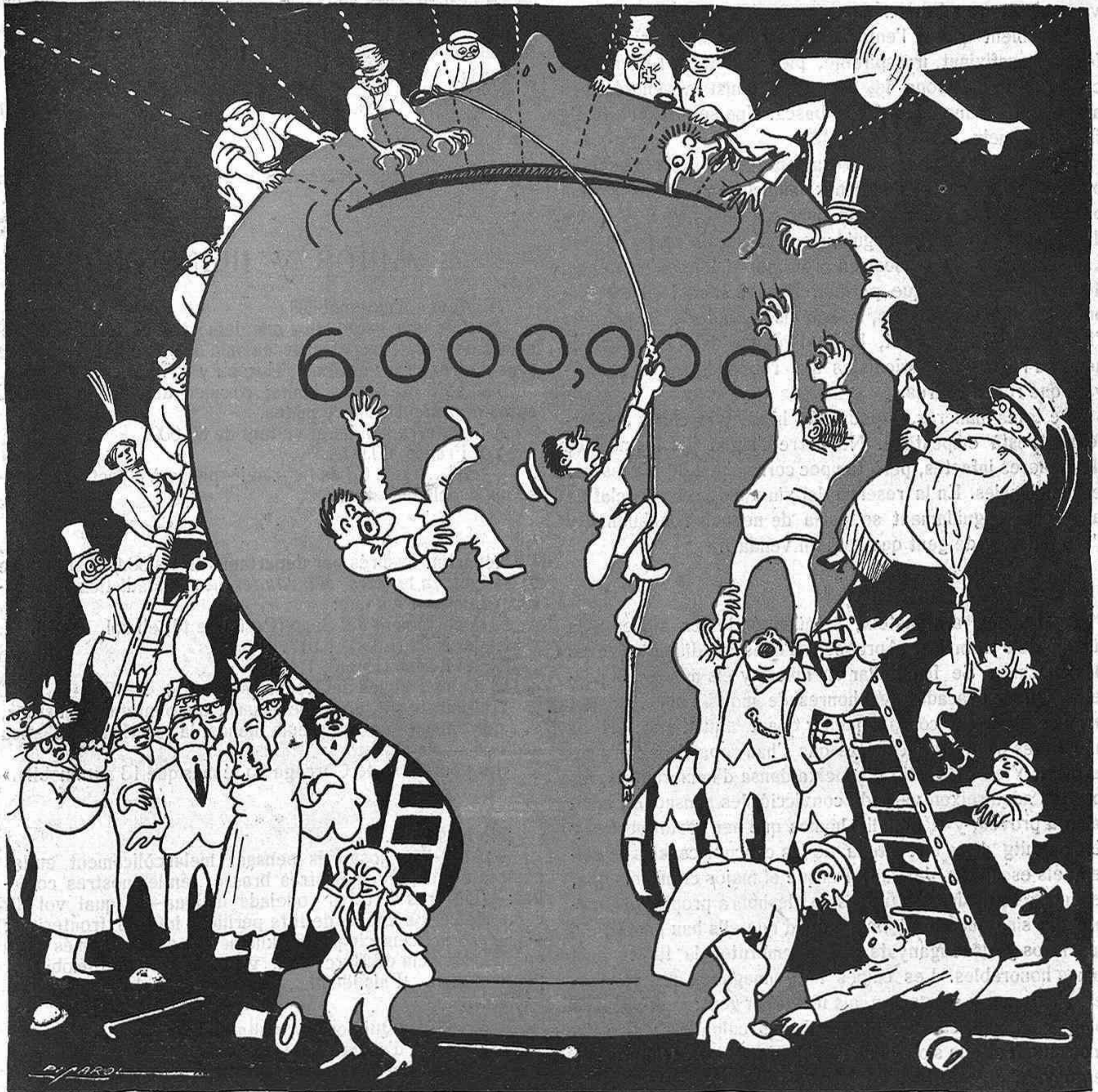
L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

BARCELONA, 15 DE DESEMBRE DE 1911

Núm. 1720 ————— ANY XXXIII

PERIODIC HUMORISTIC ILUSTRAT

10 centims ————— Atrassats: 20

L'OBSESSIÓ DEL DIA

La grossa de Nadal.

La podridura

Els continuats escandols que's produeixen en l'administració municipal han de causar per força, en els ciutadans honrats, o una exasperació de rabia, o un cansament de fastic. A cada moment se mostra a la vista una immensa podridura. Y s'arriba a dubtar de tot y a pensar mal de tothom. No hi ha problema municipal petit ni gros que no doni ocasió pera parlar d'immoralitats, de lladronicis y de gent que's ven per vil preu de moneda.

L'ambient que a l'entorn de les qüestions municipals se forma es asfixiant, irrespirable, ple de fetors. L'home més confiat y de més bona fe, el més optimista y generós, ben aviat sent les angunies de la basca. Una sensació de fastig físic l'oprimeix...

Y, pera proclamar dolorosament l'existència d'aqueixa podridura, no cal pas esbrinar minuciosament fins a quin punt són certes y fins a quin punt són falses les acusacions de venalitat que's fan seguidament. Falses o certes, aqueixes acusacions ja demostren prou, per sí soles, l'existència de la podridura de que parlem. Perquè si aquí els corromputs no són els acusats, ho són els acusadors. Si no hi ha l'infamia de l'immoralitat, hi ha l'infamia de la calúnnia. Si no hi ha regidors y periodistes que roben diners, hi ha malvats que roben honres.

De totes maneres, la podridura hi es, y la ciutat de Barcelona n'està empestada. No corre l'aigua per les nostres clavagueres infectes, però tampoc corre aigua de puresa per les conciençies. En la reserva del xiu-xiueig o en l'esclat de la cridoria, seguidament se parla de negocis fraudulents, y d'estafades, y de gent que està en venda...

* *

Aquí teniu, ara mateix, la qüestió de les aigües y la qüestió dels tramvies. Apropòsit d'elles se diuen les coses més enormes. Se fan ballar els milers y els milions de pesetes. Queden tacades les honres de molts homes. Per tot arreu se diu quant cobra aquell y quant aquell altre. Hi ha qui cita les quantitats exactes que s'han repartit o que's repartiran. Y en el vertig d'aqueixa dansa d'immoralitats, les sospites adquireixen valor de convicció, les acusacions equivalen a proves, y ni aquells homes que han restat serens y nètcs en mitg de la torrentada de les concupiscencies se salven dels esquixos del llot. Perquè el major crim dels que, venentse, se deshonren, no es la deshonra propia, ben mes rescuda; sinó que ab el fang pútrid que ells han pastat, els maliciosos y els enganyats poden embrutar la túnica dels homes honorables. Les culpes mitg amagades, poc conegudes, s'extenen y ageganten als ulls de la gent; multiplicades com per miracle, cauen ahora sobre'ls culpables y sobre'ls ignocents. Tothom s'ofega en l'ambient deleteri. Qui no sent vergonya d'ell, sent fastig dels altres.

* *

Y això no pot ser, ni així's pot viure. La vida moral de Barcelona està emmatzinada y cada dia la gangrena s'aixampla terriblement. No es hora de que'ls homes sans fassin un esforç pera deturar-la? Ai! que això no es facil. Els nostres sans són, per dissort, homes covards. Espanta la podridura, però encara espanta més la lluita que caldria emprendre pera destruírla. No hi ha valor pera senyalar els immorals, si existeixen, ni pera denunciar, en cas contrari, als falsos acusadors. Tothom tem les responsabilitats, y les ires dels senyalats y, més que tot, el no trobar en els demés l'ajuda necessaria.

Mentrestant, els dies passen. Y cada dia ens du la nova d'un negoci brut, en el qual s'hi barreja el nom de l'enemic y el de l'amic, el de l'adversari y el del correligionari.

A l'escoltar les veus que corren, no tenim més remei que confessar que hi ha a Barcelona una partida de lladres o una banda de calumniadors, y en tots dos casos, una colla de covards.

WIFRED

Autos y números

¿Parlaven d'automobils?

Aquí va una estadística que demostra el terrible increment que aquet desenfrenat enemic dels que anem a peu ha prècs en tres grans nacions d'Europa y d'Amèrica.

Tan sols als Estats Units, circulen actualment 150.000 autos de totes classes y mides.

A Inglaterra n'hi ha al voltant de 80.000.

Y a Fransa, 60.000.

—¡Ex!... ¡Quin tuf de benzina!— pensarà el lector, tapant-se maquinalment el nas.

* *

Repartint després per departaments els 60.000 autos que existeixen en la terra del *vaudeville*, l'estadística que estem examinant diu que:

El departament del Sena (París) ne té, ell sol, 10.045.

El del Nort (Lilla), 1.917.

El del Ròdan (Lyon), 1.425.

El de les Boques del Ròdan (Marsella), 1.212.

Y citant, per fi, no sense posarhi una punteta de llàstima, el departament que'n posseeix menys, la referida estadística acaba d'aquesta manera:

«La pobre isla de Còrcega no té més que 13 automobils.»

* *

¡No més 13!...

—¡Ai!— diem nosaltres pensant melancòlicament en les nostres cames, en els nostres brassos, en les nostres costelles:—¡Un tros de terra rodejada d'aigua—lo qual vol dir completament a cobert de tota perillosa invasió fronterissa;—una isla mil cent cinquanta kilòmetres quadrats més gran que la provincia de Barcelona, y no més 13 automobils!... ¡Terra felís!... ¡País ideal!... ¡Isla afortunada!...

¡Ai!...

¡Quí pogués, voltat de pins, d'alsines y de brugueres, passejar pels teus camins, per les teves carreteres!...

MITU

Entre nosaltres

No sé si seran vostès del meu parer, però, ab tot respecte sigui dit, comenso a creure que'ls pobres concejals barcelonins, al lamentarse de la desconsideració ab que'l public s'ha acostumat a tractarlos, tenen remoltíssima raó.

¿Per què hem de mirarlos ab tan mals ulls? ¿Per què, censors implacables, hem de tirarnos materialment al damunt de les seves persones, sometent al microscopi de la nostra malicia lo que diuen, lo que callen, lo que projecten, lo que fan y fins algunes vegades lo ni sisquera jamai han pensat fer?

Ja ho sabem que'l poble es desagrait per naturalesa y troba sempre un gust especial en esgarrapar, y ferir, si pot, als que més per ell se desentranen; però en tot, adhuc en la perversitat, hi ha d'haver una mida, y lo que fa avui Barcelona ab els seus regidors traspasa ja els limits de lo permès.

Posemnos les mans al pit y, despullat el pensament de tot prejudici, consideremho ab calma.

¿Qui són, en resum, la majoria d'aquets bons ciutadans? Hostatjats en cases de cristall, ben sapiguda es de tothom la seva historia.

¿Se'n recorden? En ple període electoral, violentant brutalment la seva modestia, quasi arrastrantlos, per força, varem treure'ls un dia del seu niuet domestic.

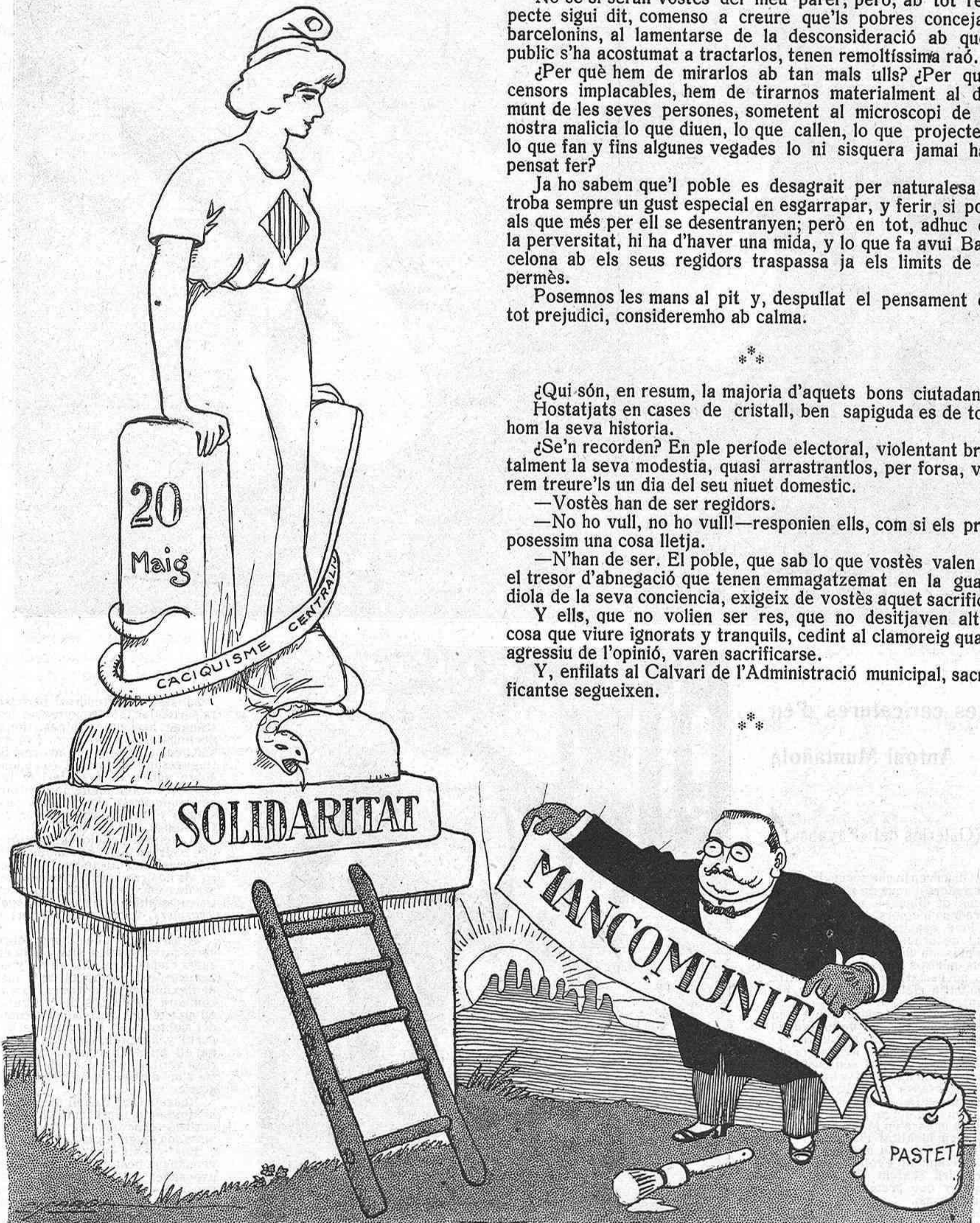
—Vostès han de ser regidors.

—No ho vull, no ho vull!—responien ells, com si els proposessim una cosa lletja.

—N'han de ser. El poble, que sab lo que vostès valen y el tresor d'abnegació que tenen emmagatzemat en la guardiola de la seva consciencia, exigeix de vostès aquet sacrifici.

Y ells, que no volien ser res, que no desitjaven altra cosa que viure ignorats y tranquils, cedint al clamoreig quasi agressiu de l'opinió, varen sacrificar-se.

Y, enfilats al Calvari de l'Administració municipal, sacrificantse segueixen.

EL NOM NO FA LA COSA

—Té raó; li canviem el lletreret..., y pot servir la mateixa estatua.

Les caricatures d'en Antoni Muntanya

(Galeries del «Fayans»)

Observeu lo que succeeix ab els visitadors d'aquesta simpàtica col·lecció de dibuixos, notes acariaturades en colors, obra d'un artista jove, exquisit ninotaire y excellent decorador-il·lustrador. No hi ha persona que, al passar els ulls pels quadros penjats a cà'n Segura, no esclati davant d'un o altre una mitja rialla subtil, franca, espontània.

Al nostre entendre, aquet y no altre ha de ser, en definitiva, el premi directe de la caricatura.

La vena còmica de l'autor de *Follets de broma*, el seu gust refinadíssim en matèries artístiques y la seva trassa en arrencar de la naturalesa la part anímica-grotesca ens prometen molt. Lo que ara'ns mostra en Muntanya no es la seva idealitat emmotllada en obra, sinó el seu moment actual, essencialment evolutiu. Havem d'exigirli bastant més: però cal esperar que prenguin forma els seus somnis.

Artista per temperament, ell sent la caricatura a la manera dels moderns caricaturistes estrangers; potser, sense voler, està influït pels decoradors anglesos, tan

simplistes y tan tendres; però ¡ab la particularitat de no fer res estranger: assumptes, idees, tipos, costums, nanos y *Senyors Esteves* són ben catalans y ben nostres. Si tinguessim una mica d'ascendent sobre aquet xicot li fariem fer prometença formal de no inspirar-se *jamais de la vie* en coses, paisatges y figures que no sien de Catalunya.

Aqueixes delicioses pintures que podríem dirne «d'una ingenuïtat transcendental» tenen doble merit als nostres ulls: l'estar be y el ser de casa. Ja'n tenim prou d'artistes catalans que'ns pinten *boulevardiers*, escenes de concert y tipus de Montmartre.

Altra ventatja de l'*Amyc* sobre certs caricaturistes joves es la de saber compondre. Ell, ab tot y no haver trobat encara el punt just de flexibilitat y d'armonia, no s'accontenta ab l'esbós de la figura; ell no'n té prou de la simplificació del contorn; ell se preocupa del perfil y, després, omplena y acaba; ell, a una línia justa, d'exagerada veritat, hi ha d'afegir la poesia d'un ambient y la vida d'una acció.

Resumint, el treball d'en Antoni Muntanya representa un esforç positiu, esperansador de belles jornades de glòria artística.

Ens consta que l'*Amyc* porta venudes ja bastantes obres de les exposades a les Galeries del Fayans. Aquest es un dels símptomes més clars, potser el més evident, de la seva victòria.

Pera una de ben definitiva l'emplassem, y fem vots pera que sigui aviat.

PEPIS

Aquí els teniu!...

L'advocat renuncia als seus plets pera no cuidar-se de res més que de la gestió de la cosa pública.

L'adroguer abandona el taulell pera dedicarse exclusivament a l'inspecció dels empedrats.

Aquet, que es metge, absorbit pels devers municipals, ha de deixar correr totes les visites.

Aquell, que es obrer, se veu absolutament impossibilitat de treballar.

Si de més temps disposessin, més en consagrarien a l'administració dels béns que'ls electors varen confialshi.

Sessions que duren hores y més hores; ponencies que'ls ocupen nits y més nits; ara ves a rebre una claveguera; ara presideix una cerimonia; ara arriba't a pendre possessió d'uns terrenos que la ciutat ha adquirit pera construir un viaducte...

¡Quina vida, germans, quina vida!...

Y ¿còm els ho paguem, nosaltres, tot això?

Arrencant tires de la seva pell immaculada y criticant sense misericordia els seus actes més trivials y ignocents.

Sempre, en tot lo que fan, hem de trobarhi alguna cosa que dir.

¿Celebren un contracte pera la llimpiesa pública?... ¡Hum!...

¿Fan un arreglo ab la Companyia del gas?... ¡Ai!...

¿Projecten la construcció d'un Matadero?... ¡Ui!...

¿Allarguen la reversió dels tramvies?... ¡Alsa, salero!...

¿Adquireixen un tros de terra pera un Park!... ¡Ja hi som!...

¿Organisen unes festes?... ¡Tornemhi!...

Siguem francs: tanta murmuració, tanta xerrameca, tanta insinuació maligna, ¿no es natural que tard o d'hora donguin els seus fruits y l'home més sufert y resignat acabi al fi la paciència?

—De manera—diu l'infelís regidor—que després que't sacrificues per la ciutat; després que pera cuidar-te de les coses del comú deixés arreconats els teus assumptes, per tota recompensa has de trobar una morrada?...

Y el pobre concejal, plena l'ànima d'amargura, sacudeix el cap ab desesperació y, pas a pas, lentament, com un gladiador ferit, s'arriba a Cà la Ciutat pera veure si els Consums segueixen baixant o si hi ha alguna subasta en perspectiva.

Y nosaltres, hala, vinga manejar l'estisora, vinga retallar, vinga rosegar noms y inventar histories...

Barcelonins, barcelonins... Cal anarhi ab una mica de compte ab això, perquè, de no renunciar el public an aquesta mala costum de trobar sempre pèls y tares en tots els actes, idees y gestos dels regidors, ¿saben a què'ns exposem?

A que un dia vinguin eleccions de concejals y no trobem ningú que vulgui acceptar el carrec.

—¡Y què!—diran vostès.—Més malament de lo que ara va Barcelona ab regidors, no es facil que hi vagi sense.—

Es veritat. Potser, si tant m'apuren, fins diré que es molt possible que sense regidors anessim deu mil vegades millor que ara.

Però, hem de pensar també ab un'altra cosa.

Faltats els barcelonins d'aquestes eternes víctimes de la nostra mala llengua, ¿ab qui ens agafariem pera saciar la nostra sed de murmuració?... ¿A qui criticariem?... ¿De qui diriem mal?...

A. MARCH

SOSPITES

—Mira que a mi cap xato me la péga
—No tinguis por. Els xatos... mai m'han agradat.

Hase como que se ba, y buelba?

—Se'n va?

—No se'n va?

—Diuen que sí.

—Enredos pera perjudicar an en Franqueza.

—Ara sí que se'n va.

—En què quedem?

—Fàssisho com vulga.

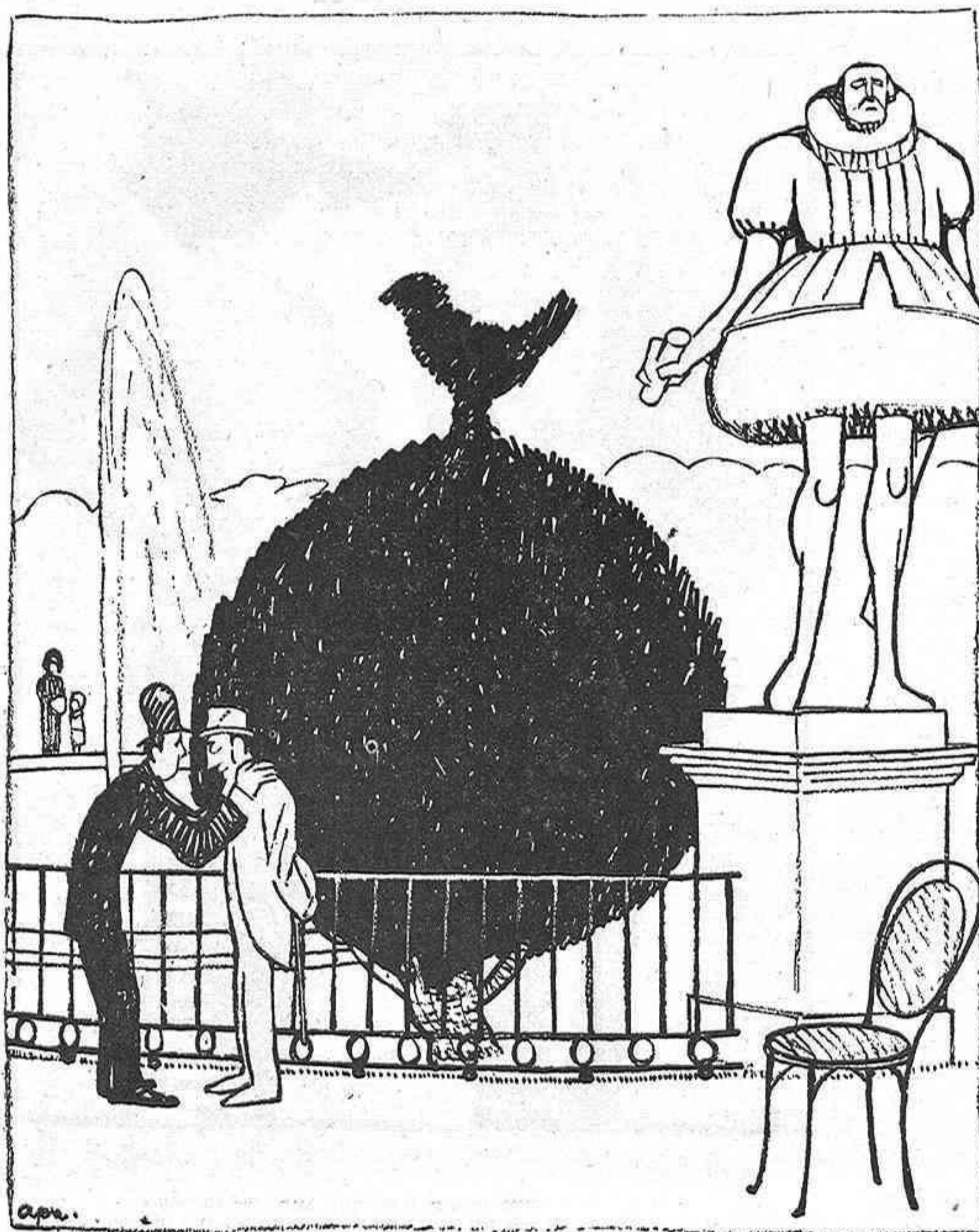
Y aixís, entre dites y comentaris, entre angunies y inquietuts, ha vingut l'estrena de *Montanyas blancas*,—no *blanques* ni *montanyes*—com tot arriba en aquest món.

En *Juliu* ha estrenat, y els barcelonins ens hem tret del damunt un pes dels més feixucs.

Si el llegidor té a be passar la seva vista per la nostra secció de *Teatres*, una de les més ben escrites y millor pensades entre quantes, dintre del gènere, a Barcelona's publiquen, podrà enterarse del *com*, el *què* y el *quando*, respecte del drama d'en *Juliu* com a obra teatral.

Llesta aquesta lleugera disgressió, tan ajustada a la veritat com puga esserho el ball de la *teia*, posem per exemple de danses, cal no més fer constar que l'autor d'*Els zincalós* ha donat, aquesta vegada, la raó al dibuixant que en el nostre *Quadro sinoptic de les forses vives ab que actualment compta la Dramaturgia Catalana* va colocalo en el número tres... comensant per la quía.

Arran de la publicació del nostre mai prou alabat *Quadro sinoptic*, va dirnos algú que en *Juliu* s'havia mitg molest. No era nostra la culpa del seu enfado. Vam cridar el dibuixant a capitol, obsequiantlo, de passada, ab una regular fregada d'orelles.

LA PORTADA D'AIGÜES

—Vol dir que seran tan bones com això, aqueixes aigües?
—Tan bones com el vi d'Alella!

El xicot s'excusà. Confessà haver agafat el rave per les fulles. En L'ESQUELLA de la setmana següent sortí un solt posant els punts sobre les is. Deiem que an en Vallmitjana li corresponia el tercer torn del *Quadro*, comensant pel comensament. En *Juliu* vingué després a visitarnos, rialler com sempre, demostrant que'l rumor de la seva queixa obeïa a males volenses. Tothom content. Més val aixís, diguerem per *inter nos*.

El temps s'ha encarregat de donar la raó al confeccionador del *Quadro*. *Montanyes blanques* no han respost a l'espectació que l'anunci, la preparació y el *si se'n va o no se'n va* havien despertat.

Ni el *jiu-jitsu*, ni els cops de pedres, ni el cant del gall, que tant va entusiasmar an en Meifrén,—potser perquè s'apropa Nadal—ni el ball pla, ni el ball de la *teia*, ni el joc de la cossa, ni la Santa Mare Iglesia, foren prou pera escalfar les mans dels espectadors, més fredes que'l titol de la comedia.

—Se'n va? —No se'n va?—preguntaven diumenge an en Franqueza.

—Tant se m'em dona que se'n vagi com que *dallòs*,—responia l'empresari.

Y es que an en Franqueza res hi ha en el món que'l tingui tant sense cuidado com un autor que no l'*encerti*.

Entre'ls més enfadats ab en *Juliu* s'hi comptava, dissabte, en Marial.

La raó, segons en Moles, no pot esser més senzilla.

En Vallmitjana ha tingut la mala idea de fer passar l'acció del drama en terres pirenenques, y ja sab tothom que per aquells indrets hi corren les *aigües del Balira*, que són les que defensa «La Catalana».

Y en Marial, en materia de geografia de Catalunya, està pels *Dos-Rius* y el Llobregat.

Ja ho deia a la sortida:

—Per això m'ha fet perdre la nit? O es que's pensa aquet minyó que tots venim de la Vall d'Aran?

POLUS

Quin dia l'intercambi?

Un company de redacció, que té la gracia a tonelades—ja farem una secció d'*Ecos*—teixia la setmana passada una sàtira admirable a proposit de lo que s'ha donat en dirne *intercambi* periodistic.

El company de referencia, que per lo vist *coneix el panyo* que en la majoria de redaccions s'estila, no preveia, potser, que tan aviat cuidessin els fets d'avaluar els conceptes continguts en el seu treball inimitable.

Glosant una iniciativa d'en Mainar, consistent en enviar els nostres periodistes a l'extranger ab *missió d'estudi* (?), a condició de que'ls d'allà vinguin a coneixer als de Barcelona, deia l'articulista que'ls que aquí arribessin podrien apreciar millor la miseria, l'insuficiencia y la desaprensió que, tretes comptades excepcions, avaloren als nostres diariistes.

Unes hores haurien sigut suficients pera convencer al més incredul de la virtut de l'afirmació, en el cas improbable de que s'hagués dubtat de la dita del nostre amic.

Dijous sortia L'ESQUELLA al carrer, y dissabte s'estrenava al Principal *Montanyes blanques*. Un apreciable *chico*, de la mena dels més presumits y pretenciosos, avensava, diumenge al matí, una impressió de l'estrena en un diari que, per raons d'amistat, no anomenem.

A l'arribar al capitol de l'execució, deia el tal que mereixia *especialmente el elogio la labor admirable de la señorita* (?) *Rovira, que demostró* (?) *excelentes disposiciones artisticas*.

Y com que, tractantse de coses del periodisme, sobre tot, una desgracia mai va sola, velshiaquí que'l *gran* Batlle, que ni manejant l'estisora logra endevinarne una, deia en *El Diluvio* de l'endemà que havia servit l'obra d'en Vallmitjana *para revelar una joven artista, la señorita Rovira, que interpretó maravillosamente su papel*.

Un llegidor de diaris com els que aquí s'escriuen no ve obligat a saber qui es la *señorita* Rovira. Un home que escrigui de teatres, un critic, sí; tota vegada que, ocupant sempre primers llocs, ha actuat la *señorita* (?) Rovira en la majoria, per no dir en la totalitat dels teatres de Barcelona.

Aixís, doncs, pera que ni en Batlle ni el seu emul incorrin mai més en planxes del tenor de la comesa, els direm que l'actriu a qui aludeixen, ni es *señorita*, ab gran sentiment d'ella y nostre, ni ha pogut esser cap *revelación*, per quant ja mils de vegades s'ha portat damunt dels escenaris de Catalunya, d'Espanya, y fins en els d'*ultra los mares*, del modo admirable que ha quedat ara en el Principal.

La senyora Rovira, *c. p. b. el modesto cronista*, com diria qualsevol periodista cursi, sigué l'esposa del que fou en vida notable actor don Joaquim Núñez. Al costat del seu marit unes vegades y a les ordres d'excelents comedians altres, té, ab tot y esser a lo que se'n diu *la flor de la vida*, correguda la nació de punta a punta, que es tant com dir que ja els publics l'aplaudien en temps en que en Batlle afaitava encara a quinze centims.

Aquets són els descobriments que'ls de l'*intercambi* reserven als llegidors.

Un diari de Madrid, diari dels que més fums gasten, deia l'altre dia que en Gual, el dramaturgo catalán, ha dado una conferencia en la Sala Imperio de Barcelona, sobre el teatro griego.

Y advertia an en Gual, que el helenismo á que aspira no sea un helenismo local, un helenismo... de Sant Feliu de Llobregat.

Ja ho veuen. El madrileny, xistós y tot!

L'helenisme d'en Gual, que, com sab tothom, va parlar de la suposada crisis del teatre català, no serà de Sant Feliu de Llobregat, sinó de Las Batuecas.

Y ens queixem, després, de que'l public no llegeixi!

Vinga, vinga.

Comensem l'intercanvi.

A Madrid que'ns donguin aquet.

Nosaltres els enviarem an en Batlle.

Si no res més, cambiarem de nom per una temporada.

X.

X. X.

Les guineus municipals

Diu que la guineu, quan se veu cullida, engega una femta pestilent que fa recular, asquejats, als seus perseguidors. El nostre Ajuntament no vol esser menos que les guineus, y al veure's perseguit pel fatal 31 de Desembre, dia de les seves acaballes, ha engegat un aplassament a la reversió dels tramvies que, si no farà retrassar la fetxa del seu termini, ha fet en cambi recular asquejada a tota l'opinió pública, que ha pegat a correr ab les mans al nas y l'armilla ben cordada.

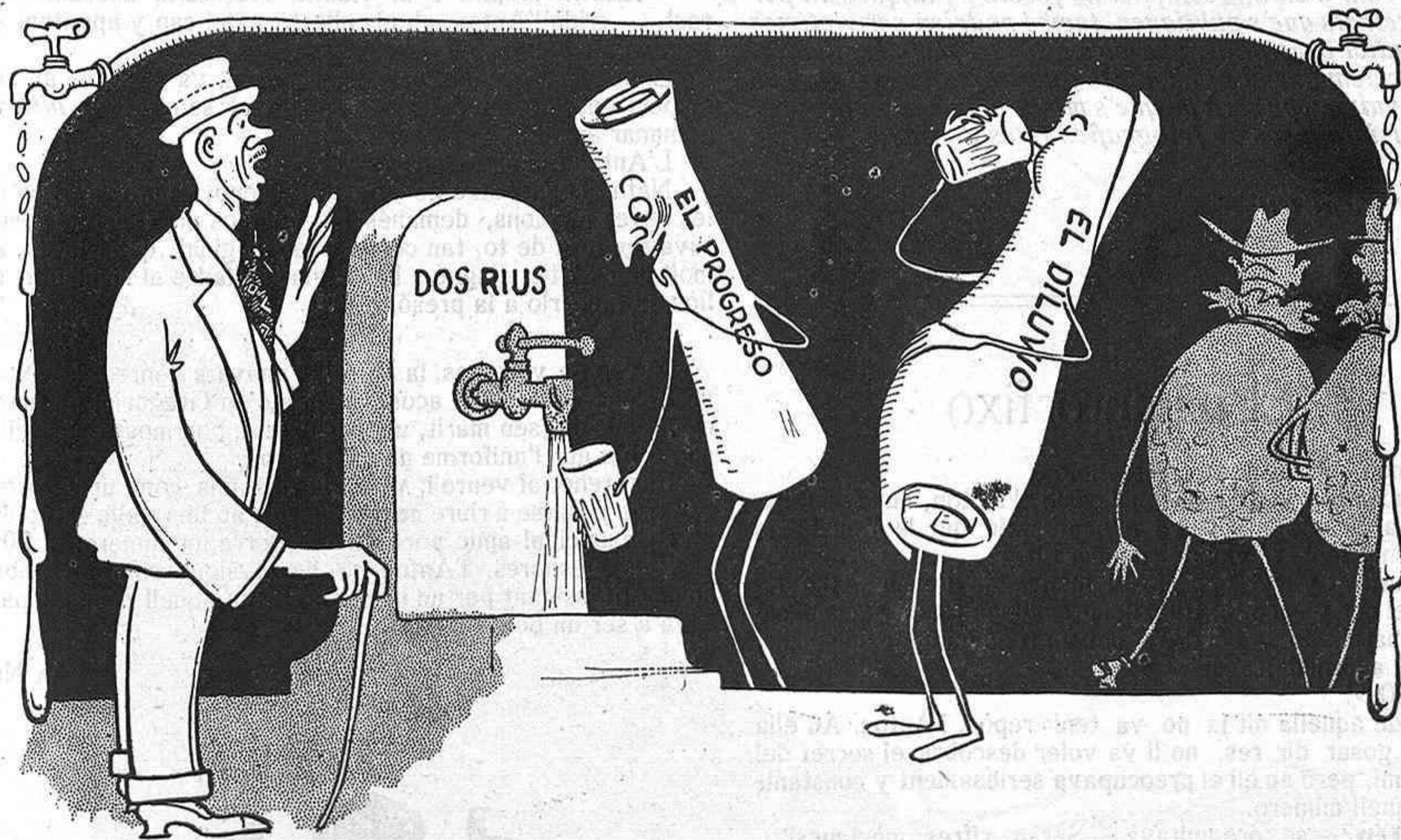
A l'any 1945 revertien, segons conveni, totes les línies a la Ciutat. La pròrroga de la tal reversió no corria pressa, perquè, ab forsa més coneixement de lo que la cosa ofereix

DE LA FOTOGRAFIA Y DELS PROCESSATS

El mal que pot fer una fotografia a un processat es més greu moltes voltes que'l del mateix fiscal.

Si jo fos defensor d'un processat y volgués salvarlo, com es just, davant de l'opinió pública, el primer pas que donaria seria vestirlo ab roba neta, ferlo pentinar, ferlo afaitar, ferli be el nus de la corbata, y un cop estés lo millor possible, ferli fer el retrat per un bon fotograf y no donar més clixé als periodics que aquell en que estés presentable.

Penseu un ric en lo que significa y l'influencia que pot tenir el rebre la primera impressió que us tingui de fer una persona per una fotografia dolenta. El pobre del processat a qui el retraten sense coll postís, sense pentinar, sense afaitar, ab la barba rasposa y bruta, y el publiquen en un periodic, ja pot tenir per segur que la

ELS QUE SEDEGEN

—Dimontri!... La setmana passada ja estaven bevent, vostès!... Se'ls faran granotes a la panxa...
—Granotes?... No, home, no; les granotes fan «rac-rac»... Grills se'ns faran!

meitat dels que'l vegin, tan sols per impressió estètica el tindran per criminal, y si el gravat es borrós y el paper es dolent, encara més.

Seria curiós de fer una prova: publicar l'assassinat, brut, y ab els cabells a damunt dels ulls, y l'assassí ab camisa planxada, y sense veure els noms que hi ha sota pera saber quin es l'un y quin es l'altre. Estem segurs que quasi tothom creuria que l'assassí es el de la camisa arrugada. Seria curiós d'observar si, en lloc dels processos de Cullera, els retrats dels quals fan por de veure, agafessin altres dotze cullerens y els fessin la fotografia, com solen ferla a la presó, ab la cara emmascarada y els ulls fixos y ben emmascarats, si, per persones de bé que fossin, no'ls pendrien per criminals; com seria també curiós de saber si els retrats de gent conforme que serveixen d'anunci a unes pastilles, si no s'expliqués el cas no'ls pendrien per lo que no són. Estem segurs que en un retrat d'en Rull, que varen publicar els periodics, un retrat fosc, fúnebre, gravat barato, que no s'assemblava de res al que varen publicar més tard, va influir en que'l condemnessin.

Perquè el públic se fia de l'impressió. Si un primer cop d'ull es de simpatia, ha de ser després molt criminal pera que l'opinió el condemni, y si, al revés, se'l veu ab mals ulls, n'ha de resultar molt d'ignocent pera que l'arribin a perdonar, y com que'l jurat es l'opinió, o l'extracte de l'opinió, y com l'home es tossut instintivament, y lo que se li arrela en el cor no hi ha defensors que ho desarrelin, si's fa de jutge ab partit pres segur que no's farà justicia.

Ja ho veieu si pot influir una fotografia dolenta.

Pot influir tant, però tant, que l'inconsciència dels retratats que no miren la roba que porten; la dels que retraten perquè sí, sense miraments y no més que d'esma, y la dels que'ls publiquen borrosos, y en paper dolent, y ab mal tiratge, poden a voltes ocasionar, d'una manera inconscient, la condemna d'un home.

No tots els jurats són Lombrosos, pera saber llegir en un front o en uns ulls, y si ho fossin y judiquessin per certs retrats que's publiquen, també podrien ser víctimes d'un judici precipitat, que no s'esborra aixís com aixís.

Y creiem que si hi ha tants fotografs que afavoreixen a gent vulgar, be serà bo que's mirin un xic a no fer condemnar infelissos ab fotografies fetes d'esma.

XARAU

Madrid, Novembre, 1911.

El número fixo

El meu amic Anton era sereno.

Feia un any y mitg que era casat, l'Anton, quan una matinada, al ficarse al llit, va adonarse de que la Manela, la seva dòna, tenia el vici de somniar alt.

Encuriós y mal pensat, el meu amic li posà la mà damunt del cor y escoltà. Ella, després d'una fonda exclamació que lo mateix podia pendre's per un ronc que per un sospir, exclamà adormida:

—«909»!

Desde aquella nit ja no va tenir repòs, l'Anton. An ella no li va gosar dir res, no li va voler descobrir el secret del seu somni, però an ell el preocupava seriosament y constantment aquell número.

—«909»?— se preguntava — Seran xifres màgiques?... Serà un número cabalistic?...

Y, com més hi pensava y més voltes donava al nou, al zero y a l'altre nou, mes li semblava tot plegat un sortilegi

digne de tenirse en compte, un talismán prodigiós que valgués la pena d'especularse.

—Ja sé què es!— va dirse, a la fi, donantse un cop de xuxo al front.— Això es que ab aquet número haig de treure la rifa!

Sense dirne un mot a ningú, ni a la seva dòna, va agafar sis duros de la calaixera y corrent d'administració en administració no va parar fins a conseguir el bitllet número 909. El comprà, se'l guardà a la cartera y esperà les llistes.

Ni'ls mils!...

Però l'Anton no desesperansava. Havia suplicat al lotero que, fins a nova ordre, li anés guardant el «909», y aixís passaren setmanes y mesos, y el pobre home s'anava fent malbé els estalvis de tota la vida, s'abocava a la ruina comprant l'enter fixo cada sorteig, tant si era dels de tres pesetes, com de cinc, com de deu..., sense treure mai ni un centim.

Y s'acostà la rifa de Nadal.

—Que també li haig de guardar el de la grossa?— va preguntarli, mitg escamat, el lotero.

—Demà, demà li sabré dir sí o no— respongué l'Anton.

A la matinada següent procurà anarse'n a retiro més aviat que de costum. La Manela encara dormia. Ell se despullà ab quatre esgarrapades y's ficà al llit sense fer la més petita remor. No era pas sòn lo que tenia, era una febre extranya; un afany indefinible... Ell sabia que ja no li quedava cap quarto, que no podia jugar més, però l'obsessió del número «909» encara el dominava.

—Qui sab?— pensava— Si tant convingués, doscents duros pera l'enter de Nadal també'ls trobaria... Sabent que un ha de treure la grossa, fins valdria la pena de robarlos...

En aquets pensaments estava quan, de sobte, la Manela llenjà un pregon sospir y exclamà en somnis:

—«909»!... «909»!... «909»!...

El meu amic saltà del llit com si l'haguessin punxat; se posà les calces, la brusa, les espadnyes y la barretina, agafà el xuxo y sortí al carrer. Encara fosquejava. Per la mateixa acera venia un senyoras molt ben habillat.

—Alto!... Dineros o la vida!... Necesito doscents duros!...— cridà l'Anton, ab els ulls fora del cap y apuntant ab el xuxo als bigotis del desconegut.

El senyor, que no era gens covard, va desferse ab una empenta de l'impetuós sereno y ab el seu mateix pito va demanar auxili.

L'Anton fou arrestat.

Naturalment, això de que un sereno, en ple exercici de les seves funcions, demanés els quartos als vianants resultava tan fora de to, tan comic y tan original, que'l jutge, ab molt bon sentit, tingué a be enviar el lladre al manicomi en lloc de tancar-lo a la presó.

Al cap de vuit dies, la Manela l'anava a veure a la «Nueva Belén». Va anarhi acompanyada d'en Gregorio, un municipal amic del seu marit, un galan xicot, bon mosso, castellà, que sabia dur l'uniforme ab molt garbo.

El sereno, al veure'l, va obrir uns ulls com unes taronges y va posarse a riure nerviosament, ab una rialla estúpida.

El municipal amic portava a la gorra un número: el 909.

Fins aleshores, l'Anton no havia sigut sinó un pobre home obsessionat per un número. Desde aquell moment passava a ser un boig rematat.

FRA NOI

EL TURRONAIRE

—Apa, veniu, que se m'acaben!

La Planeta de Barcelona

Ab aquest títol, L'ESQUELLA DE LA TORRATXA està a punt de publicar un número "extraordinari" que forçosament ha de cridar l'atenció dels nostres habituals llegidors y del públic en general.

Tots els barcelonins, y fins els que no'n són, trobaran escrit en les amenes pàgines d'aquesta "Planeta" el seu oracle, el seu "parnastic", el seu veritable Llibre del Destí, millor exposat y ab més probabilitats de certesa que no'l donarien "El Zaragozano", en Napoleó y el Gran Albert.

Judicis y prejudicis pera l'any nou y pera tots els anys que li vinguin al darrera, ocultisme, càbales, talismans prodigiosos, paraules màgiques, "claves de sueños", Roda de la Fortuna, supersticions, la sort y la desgracia a l'alcans de totes les families, art de la nigromancia, sugestió, encantaments, art de tirar les cartes, dinàmica atmosfèrica y altres dinàmiques, quiromancia, motoposcopia y adivinació del pensament. Lo que succeirà a les persones, a les coses, a les institucions, als Comitès y als Sindicats barcelonins d'aquí endavant; tot això y encara més que'ns callem portarà el NÚMERO EXTRAORDINARI de L'ESQUELLA DE LA TORRATXA titulat "La Planeta de Barcelona", que sortirà dintre de poc.

El número, que serà de 28 planes de gran tamany (no tot han de ser «planetes»), atapades de text y d'il·lustració, contenint varies làmines en colors, costarà 25 centims; y no diem que'ls "valdrà" pera no donar peu a que en Marial hi fassi un xisto de mal gust.

* * *

L'"enfant terrible" de la nostra premsa sicalíptica dona per sentat que li hem pres l'idea, pel fet d'haver tingut ell la "picardia" d'anunciar un horoscop barceloní dos dies abans d'anunciar nosaltres "La Planeta".

Prou li consta al "fill meu del meu cor" que L'ESQUELLA podia haver fet propaganda d'aqueix número, no dos dies abans que ell, sinó dos mesos. No ho varem fer perquè ens semblà inoportú y ens acontentàrem ab esbombar la modesta pensada, de paraula, en les amicals tertulies. D'aquí ve tot! Conseqüències de ser uns boca-molls y de fiarnos de certs col·legues desaprensius.

¿Que la badada ens ha costat un petit arrambatge, una amistosa fregada d'orelles de l'amo?... Alabats sien els deus pagans d'en Raventós!... Ja farà bon sol quan tornem a anàrnosen "de la mui"!...

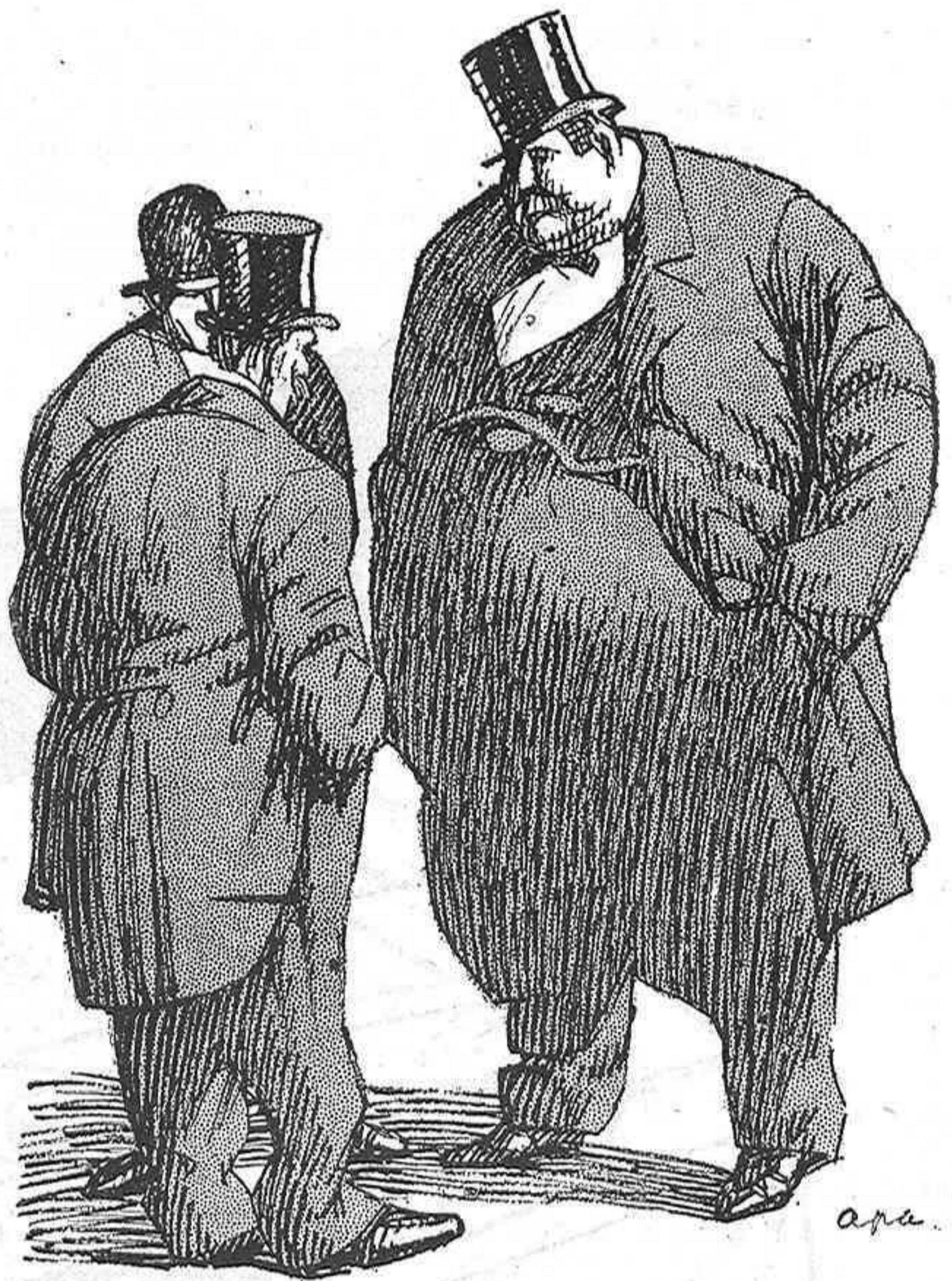
Ara, ab l'honrada convicció de la nostra prioritat, y haventhi gasto fet de dibuixants y gravadors, no havíem pas de deixar abandonada una idea pel pobríssim motiu d'havèrsela fet seva, ab bones o ab males arts, el primer passa-volant.

En quant a si el número projectat per l'"enfant terrible" tindrà més gracia que'l nostre, això no ho volem discutir. Lo que sí assegurem desde ara, perquè n'estem convensuts nosaltres, ell y el públic, es que'l nostre serà més polít, en tots els sentits de la paraula.

PRINCIPAL.—El dissabte a la nit, ab l'estrena de *Montanyes blanques*, va anarse'n definitivament per terra tot el prestigi que encara restava an en Vallmitjana després de l'estrena d'*El corb*, *L'abella perduda*, y alguna altra preciositat d'aquestes que darrerament havia donat a les taules.

¡Cuidado que n'es de dolent això de *Montanyes blanques*!

REGIDORS ENTRANTS Y REGIDORS SORTINTS

—La primera grossa emoció ja la tindreu el primer dia... Aquell dia ja podreu *pendre* possessió.

No hi varem veure allí drama ni emoció de cap mena; tot lo més un seguit d'escenes deslligades, que, qui sab si arreglades separadament y fentne quadrets, algunes d'elles resultarien mogudes, ab vida y color; però enganxades l'una darrera l'altra, sense res que ho justifiqui, no poden anar ni ab rodes.

Sols se podria pendre, l'obra d'en Vallmitjana, com a temptativa d'introducció del gènere de *variétés* dintre'l drama català. En el primer hi ha les següents *atraccions*: ball pla, cansoneta y jiu-jitsu; en el segon, un senyor que imita molt be el gall, el xiular del vent, etc., combinat també ab alguna trompada de quan en quan; en el tercer, una mena de *Mr. Papus*, que es l'Ortin, qui's passa allí fent el mort una bona estona; en Giménez, que fa el boig molt be, car a una pobre dona desesperada que demana auxili pel seu company, que ha caigut malalt a mitgcamí, li ofereix pa y formatge; y en el quart, tota classe de xiscles exotics, ball de la teia y presentació d'un atac de bogeria repenti a tota la companyia. Com es natural, aquest final meravellós arrenca, cada nit, un esclat d'aplaudiments a la gran gentada que omple el teatre. Tant l'omple, que s'assegura que en Franqueza està fent gestions encaminades pera veure si, de passada que fa la traveta als del Sindicat, se queda ab l'*Eldorado*, pera representarhi també allí l'obra del candidat indiscutible al premi Nobel de l'any vinent.

Vagi, doncs, des d'aquestes columnes,—que alguna que altra vegada s'han permès comentarís un xic irrespectuosos, pera l'autor d'*Els zincalós*, que des d'ara ho serà també de *Montanyes blanques*—nostra més coral felicitació.

L'interpretació, parlant en serio, forsa cuidada, y la direcció escènica immillorable; però ab obres aixís no hi ha salvació possible. La Xirgu no afegirà cap nou llorer a la seva carrera artística si ha de representar papers de tanta aridesa y tan mancats de color com aquell.

Mereix capítol apart la Sra. Rovira en el paper de *Malena*, que es el més ben dibuixat de l'obra.

Les decoracions, com no les mereixien en Vallmitjana ni

l'obra. La primera, d'en Vilumara, es de gran efecte, encara que potser peca de *massa nova*; la del segon acte, d'en Domingo Soler, molt justa; y la del tercer, de l'Urgellès, també bonica. ¡Làstima de treball!

LICEO.—Poques novetats han ocorregut aquets ultims dies. Les representacions de *Madame Butterfly* han sigut lo més sobressortint, gracies a l'interpretació que hi dona l'incomparable Livia Berlendi, que fa y canta una *Butterfly* enternidora. El tenor Perea també ho fa molt be.

En una de les darreres representacions de *La dannazione* va debutar la senyora Vittoria d'Ornelli, a qui la tràgica mort del seu marit li ha donat nom extraordinari. Cantant la part de «Marguerita» va agradarnos, però preferim suspendre el judici definitiu fins veurela en altres obres.

Y ara la nova que ja deuen conèixer nostres llegidors y que'ls haurà apenat, segurament. El gran Anselmi, que's troba fa pocs dies a Barcelona, no podrà debutar per impedirho una indisposició passatgera. L'empresa diu que posa a la disposició del public els documents acreditatius de la tal enfermetat. Ho creiem, sentint-ho per ella y pel public. Sembla que s'ha telegrafiat a Italia pera veure si se li troba digne substitut.

Dimecres, primera de *La Gioconda*, de la que parlarem la setmana entrant.

ROMEA.—La companyia d'en Ricard Calvo continua omplint el teatre ab *La losa de los sueños*.

En la representació d'aquesta obra admirable s'hi distingeix, en un mutis, un xicot barceloní que temps enrera havia fet la secció de «sucsesos» de *La Publicidad*, y que ara es molt conegut pels seus xistos dolents. Encara que, com diem, es un mutis, l'home pren xacolata ab melindros, beu un vas d'aigua, y fins ens va semblar que per sota la taula donava algun pessic a les seves companyes de café.

Felicitem a la companyia per la nova adquisició.

TÍVOLI.—Com a número de forsa ha debutat darrerament la gitana Dora, a la que's veu be que la fama l'ha perseguida arreu, puig l'automobil que pilota per aquí no val quatre pessetes, sinó algunes més. S'ho mereix, puig els garrotins y les farruques que balla no són pagats ab diners.

El dimecres degueren estrenar un quadro de costums andaluses titulat *Una juerga en Triana, o peripecias de dos ingleses en Sevilla*. No tenim temps de parlarne.

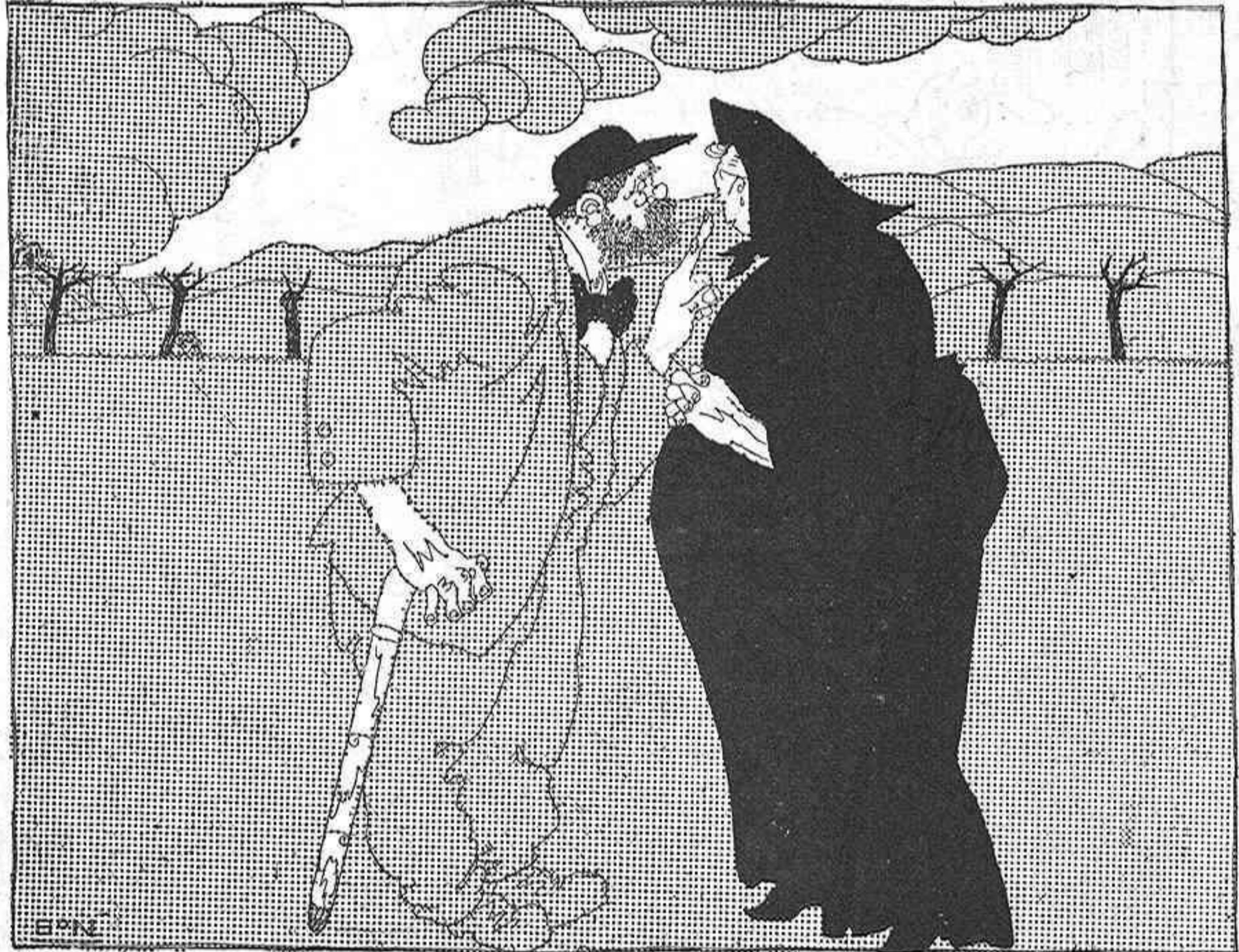
NOVEDADES.—*La casta*, de «Novetats», també se trae lo suyo y fa que la gent l'ovacioni cada nit, y, per si això fos poc, els ha vingut el reforç d'en Palmer, que les senyores troben més guapo que l'Anselmi, y la Casola, que té una dicció y una veu molt boniques.

A més de lo dit, dimars estrenaren el dialeg, *Alto el fuego!!*, dels senyors Sañudo, Aufrán y Gené; ensegen *El carro del Sol*, y tenen en estudi l'opereta *Miss Cravache*. Quasi res!

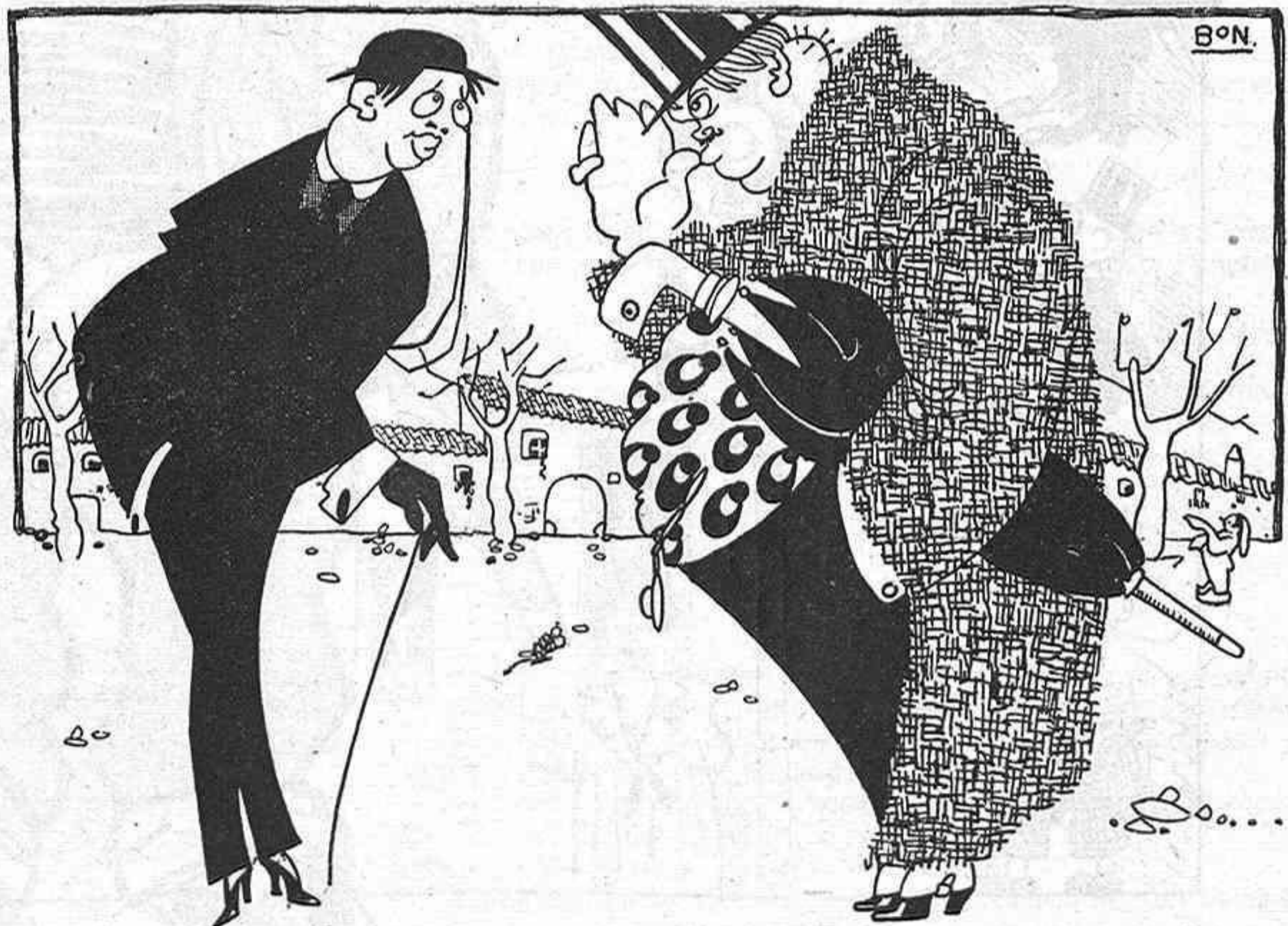
CÓMICO.—L'exit assolit per la cè-

lebre opereta *Molinos de viento* ha fet pensar a l'empresa del «Comic» que potser una parodia seria també un exit de *taquilla*, y, efectivament, arreglant y parodiant escenes y números musicals de *Molinos de viento*, han arreglat uns *Buñuelos de idem* que s'empassen sense adonarse'n.

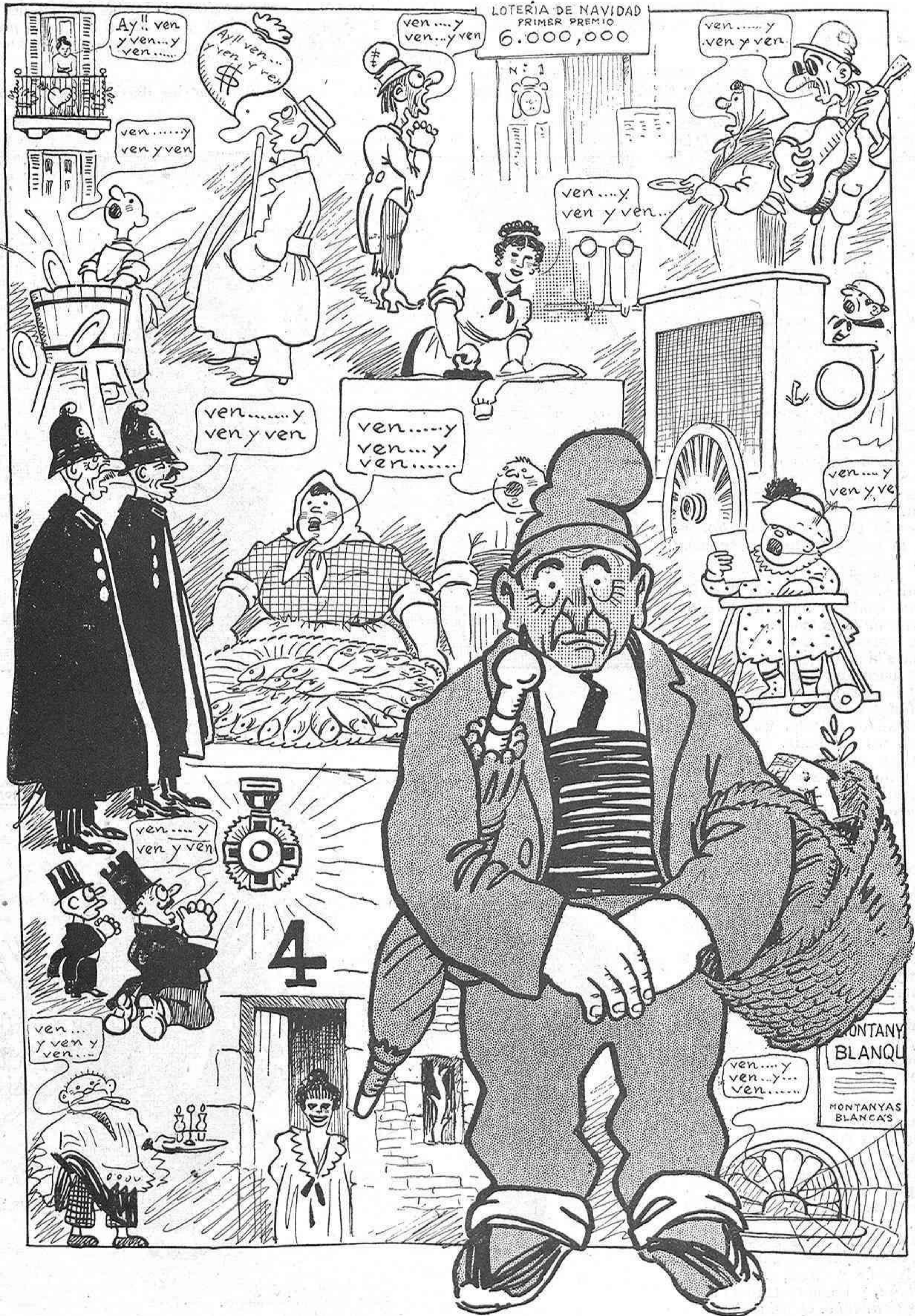
APOLO.—Després de donar les darreres representacions

—¿No dius que ja tens els padrins?
—Sí.
—Doncs no t'amoinis, dona. Els padrins, lo mateix en els bateigs que en els desafios, són els que ho paguen tot.

—Què fa'l seu pare?
—Mort, desde fa dos mesos.
—Y la seva mamà?
—També morta.
—Home, quasi be no goso preguntar-li com està vostè...

L'ESTRIBILLO DE MODA

—Tafai, que es extrany!... Tothom crida el vent, a Barcelona; y tant que n'ha fet aquets dies.

del drama *Pecado de juventud*, del nostre Artís, han estrenat el drama en sis actes *Secreto de confesión*, que, encara que no estigui a l'altura de lo del nostre company, té moments de gran intensitat dramàtica: humiteja, de quan en quan, els ulls als aficionats als plats sentimentals.

—Pera demà anuncia la direcció de l'«Apolo» l'estrena d'una obra que pot ésser un aconeteixement.

Se tracta d'un drama en cinc actes que porta el títol de *La libertad caída*, y que ha escrit el reputat autor D. Josep Fola Iguíbide. Ab això y ab dir que's tracta de la segona part del popularíssim *Sol de la humanidad*, n'hi haurà ben be prou pera suposar que a l'«Apolo» no hi cabrà demà una rata.

L'empresa ha posat l'obra ab el major carinyo, no perdonant res de quant puga ajudar a l'exit.

An ella y al senyor Fola els desitgem una sort igual o més grossa a l'obtinguda ab *El Sol*.

ESPAÑOL.—El dijous de la passada setmana va estrenarse en aquet teatre un drama en tres actes titulat *El beso mortal*. Dintre'l gènere es una bona obra que emociona al public y dona ocasió de lluirse a tota la companyia que dirigeix el popular Parreño.

Pera demà s'anuncia l'estrena del vaudeville *El papá del regimiento*, que, segons notícies, es graciosíssim.

NUEVO.—No cal dir que continua la gent omplint el teatre de més sort del Paralel. *La casta Susana*, que fan en el Nuevo ha tingut la virtut d'enamorar a mitg Barcelona.

Als teatres que són temples de sicalipsis continuen sent santes y adorades: la Raquel Meller, a l'Arnau; l'Escribano, al Gayarre, y l'Isabel de Flandes al *Moulin Rouge*.

Y prou.

Consumatum est!...

Al trot desesperat, com si d'aquest extrany conveni en depengués la salvació de Barcelona, el dimars a la matinada va aprovar el nostre Municipi el projecte d'aplassament de reversió dels tramvies, en virtut del qual, la fetxa en que les línies tramviaries han de ser propietat de la ciutat salta del any 1945 al 1972, o sigui un nou retard de 27 anys, concedit en benefici exclusiu de les companyies.

En aquesta obra misteriosa, rodejada per tots costats d'ombres negríssimes, hi han col·laborat, a més dels lerrouxistes, especialistes en el gènere, altres elements que ja no sabem què són, ni què signifiquen, ni a qui representen.

Alguns regidors de les minories, en Nualart y en Lluhí en primer terme, van portarse com uns braus davant d'aquella legió de defensors... dels interessos tramviaris.

Varen votar ab els lerrouxistes y a favor del aplassament de la reversió els senyors *Marial, Ramoneda, Ricart, Tauler y Roig y Rovira*, elegits regidors, si no recordem malament, pels vots de l'Esquerra catalana.

Felicitem a la companyia dels Tramvies.

A Barcelona, el nostre pèsam més sincer.

EL passat divendres, acompanyada d'alguns diputats y senadors, la Comissió de les Diputacions provincials de Catalunya, el dia abans arribada a Madrid, va fer solemne entrega an en Canalejas de les Bases de la Mancomunitat Catalana.

Miri's l'acte com se vulgui, es aquest, pera la nostra terra, un moment historic, les conseqüències del qual escapen avui a tota previsió.

En Canalejas, amable y somrient, ha pres les Bases que li ha presentat Catalunya, y en un discurs, com l'infern, «empedrat de bons propositos», ha promès estudiarles ab sinceritat y somètreles a la decisió soberana de les Corts.

¿Cumplirà el jefe del Govern la seva promesa? ¿No la complirà?

Y, en cas de que efectivament compleixi la paraula donada, ¿quina serà l'actitut del Parlament?

L'incògnita es grossa.

Callem, doncs, y esperem.

La primera de les grans virtuts es la prudencia.

QUINA llàstima que donya Eularia s'hagi determinat a cantar la palinodia!

Ja s'havia donat la consigna.

Els que no volguéssim passar per reaccionaris, havíem de posarnos resoltament al costat de la infanta «en rebeldia».

Tanta arrogancia y tanta gentilesa—escrivia una ploma noucentista—són dignes de que tots els barrets joves s'agitin en l'aire, saludantla.

¿Eh?... Un homenatge bonic; bonic y barato.

Nosaltres ja teníem preparada l'invitació:

«Barrets, no importa de quin preu, mentres sigueu joves, ¿sentiu lo que us diuen?

»¡A agitarse!»

Desgraciadament, la inesperada retractació de la bulliciosa escriptora ho ha desbaratat tot.

¡Quina llàstima, tant que reiem!

DESPRÉS no diguin que a Cà la Ciutat les coses se tracten ab precipitació y lleugeresa.

Ara ha acordat l'Ajuntament pagar als seus obrers els jornals corresponents al passat Nadal y al Cap d'Any del 1911.

Doncs ¿què's pensaven?

En aquella casa, tot lo que no es qüestió de tiberis o viatges de concejals, sempre sol portarse aixís.

Poc-a-poc, ben poc-a-poc.

BONIC obsequi, el que acaba de férseli a la «Societat Astronòmica de Barcelona».

Un dels seus socis fundadors més distingits, don Rafel Patxot, li ha regalat *nada* menos que tot un observatori, en el qual hi figuren una gran equatorial astrofotogràfica, una pèndula sideral, la cúpula, un teodolit, microscopis, etc., etc.

Aquet donatiu, que representa una barbaritat de mils duros, està actualment instalat a Sant Feliu de Guixols, y l'«Astronòmica» no ha de fer més que anar allà, recollir-lo y col·locarlo a Barcelona en el lloc que més convenient li sembli y que segur no li faltarà.

Per molts anys puguin, el senyor Patxot, fer tan bones obres, y la «Societat Astronòmica de Barcelona» realisar progressos tan falaguers.

NO sortirà pas ab la seva M. Brousse, aquet diputat francès que tan se remou pera que Fransa s'anexioni l'enclos de Llvia.

En Dionís Puig, que en aquest assumpte no's deixa passar la mà per la cara per M. Brousse ni per cap Metternich francès, va demostrar plenament en la conferencia donada el dilluns a la Lliga que'l diputat pels Pirineus Orientals somia truites y que Llvia es, ha estat y ha de seguir essent sempre catalana.

La disertació del senyor Puig va interessar fortament al auditori y deixà ben sentat que'l nostre amic sab tant de dinàmica atmosfèrica com de dinàmica política y diplomàtica.

SENYORS del Ajuntament, ja que demanalshi altres coses seria inútil, ¿no hi hauria manera de que imprimessin a l'Administració municipal una mica de serietat, que es—ens sembla—lo menos a que tenim dret els pobres barcelonins?

Després d'haver deixat passar anys y anys sense cobrar l'impost sobre l'alcantarillat, ara, a corre-cuita, se li ocorreix a l'Ajuntament exigir el pago de tots els atrassos.

Mesos enrrera va efectuarse la cobrança de l'impost corresponent al 1909. Y avui, sense deixar acabar l'any, pretén, tot de cop, que se li pagui el que correspon al 1910.

Es dir que en menos de *sis mesos* vol que'l contribuient pagui bitllo-bitllo lo que en *tres anys* ningú s'ha cuidat d'anarli a demanar.

El procediment, com ja veu el lector, resulta una verdadera monstruositat administrativa, però, a can Garlanda, ¿qui repara avui en monstruositat més o menos?

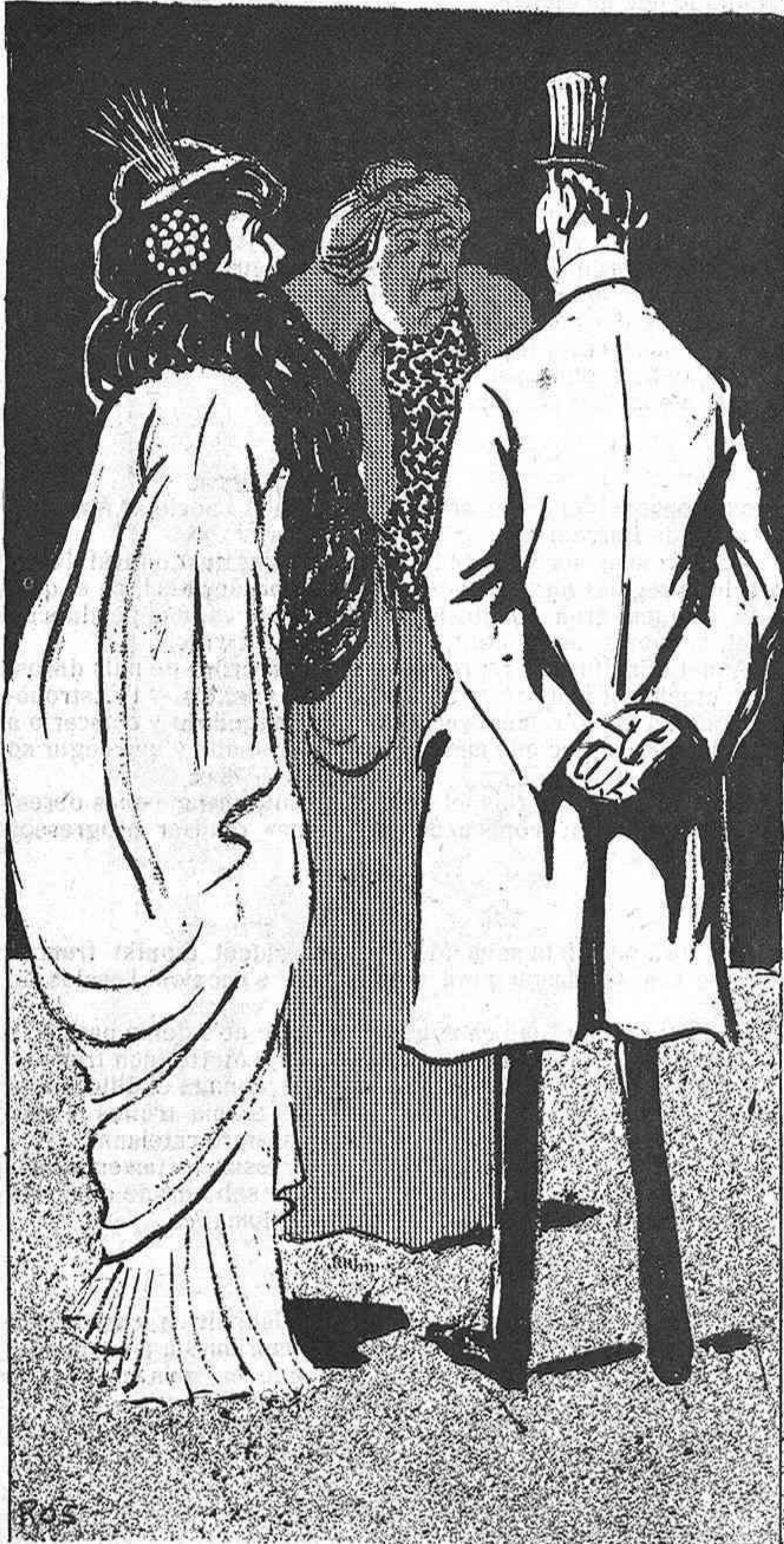
**

Però això no es tot.

Tenim a la vista una papeleta referent an aquest arbitri, en la qual, ab fetxa del 27 de Novembre, se participa a l'interessat que si en el plasso de *deu dies*—que, naturalment, terminaven el 7 de Desembre—no ha efectuat el pago, serà apremiat per la via executiva.

Y a la vista tenim també un avís en el qual se comunica al public que'l terme pera satisfer *voluntariament* l'impost sobre l'alcantarillat acaba el dia 15 d'aquet mes.

¿Què se'n dedueix d'aquestes dugues disposicions, tan evidentment contradictories?

GENT CHIC

—¿Per què no entrem?
—Volem esperar que ja siguin a mitg acte. Es com se crida més l'atenció.

Que, o era fals lo dels deu dies que deia la papeleta a què'ns hem referit;

O que es mentida lo que diu l'avís oficial publicat per la premsa.

Senyors concejals de la dreta, senyors concejals de l'esquerra, senyors concejals del mitg, això no pot anar ni ab rodes.

¿Volen tenir la bondat de tractar als seus administrats ab un xic menos de... frescura?

□

SI tot el llibre es aixís...

De la ja famosa obra *Au fil de la vie*, original de l'originalíssima infanta donya Eularia, en traduím aquets passatges, extrets del capítol dedicat al feminisme:

«La dòna posseeix una epidermis delicada...»

N'hi ha de totes, senyora, n'hi ha de totes.

Nosaltres en coneixem algunes d'epidermis tan aspre y tan grollera, que sense dificultat podria encéndreshi un misto.

«En moltes rasses primitives els mascles eren elegits per les dònes, segons les seves proeses, les seves forces físiques, la seva bellesa corporal...»

Y als mascles que naixien xatos de solemnitat, o que no lo-graven realisar cap proesa, ¿quin destí se'ls donava? ¿Se'ls deixava per *tíos*?

«Les dònes que pensen y raonen voldrien pera'l seu sexe els beneficis de tots els drets de la virilitat.»

¡Ave Maria puríssima!...

Pleguem.

□

SINCERITAT grega y independència modernista.

L'Adrià Gual va llegir l'altre dia, a la «Sala Imperi», unes «Orientacions» sobre teatre català.

Algú, extranyat de que en elles ataqués al Sindicat d'Autors a pesar de formarne part, s'atreví a preguntarli:

—Y aqueixes orientacions ¿com no les ha exposades abans, privadament, als seus amics y consocis els autors?

L'Adrià del Besòs, per única resposta diu que alsà les espatlles y exclamà:

—Fill meu, no sè què dirlos... Els grecs ho acostumem a fer aixís.

□

DUGUES frases lapidaries:

Marit y muller, després d'haver llegit el diari, comenten la tragedia d'aquestes tres infelisses criades que, per haverse deixat oberta tota la nit l'espita del gas, han mort asfixiades en el domicili d'un conegut doctor.

La muller, senyora pràctica y molt coneixedora del problema:

—¡Pobre gent!... Ja'ls planyo. Ab l'escassès que n'hi ha, ¡no patiran poc ara pera trobar tres criades bones!...

El marit, mirantse el drama baix un altre aspecte:

—Oh!... Y el compte de gas que a fi de mes deuran portalshi!...

□

DESDE fa alguns dies se troba a Barcelona el celebrat dibuixant caricaturista català Xavier Gosè.

Són molts els amics y admiradors de l'elegant artista que s'aplegaran un dia d'aquets pera obsequiarlo ab un banquet, celebrant aixís sos brillants triomfs a l'Extranger.

No cal dir que L'ESQUELLA DE LA TORRATXA, que ha comptat an en Gosè entre'ls seus més distingits col·laboradors, s'adhereix de cor a l'homenatge.

□

CULLIT al vol en un entreacte al Liceu:

Parlen dos joves de la novella aristocràcia barcelonina, y diu un d'ells, que està a punt de casarse:

—Tinc un decim de Nadal, a mitges ab la meva xicota.

Y l'altre li respon:

—Doncs digues que si treieu la grossa faras un bon casament.

Antoni López, editor — Rambla del Mitg, núm. 20

Imprempta LA CAMPANA y L'ESQUELLA, Olm, 8
BARCELONA

Antoni López, editor, Rambla del Mitg, 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat n.º 2

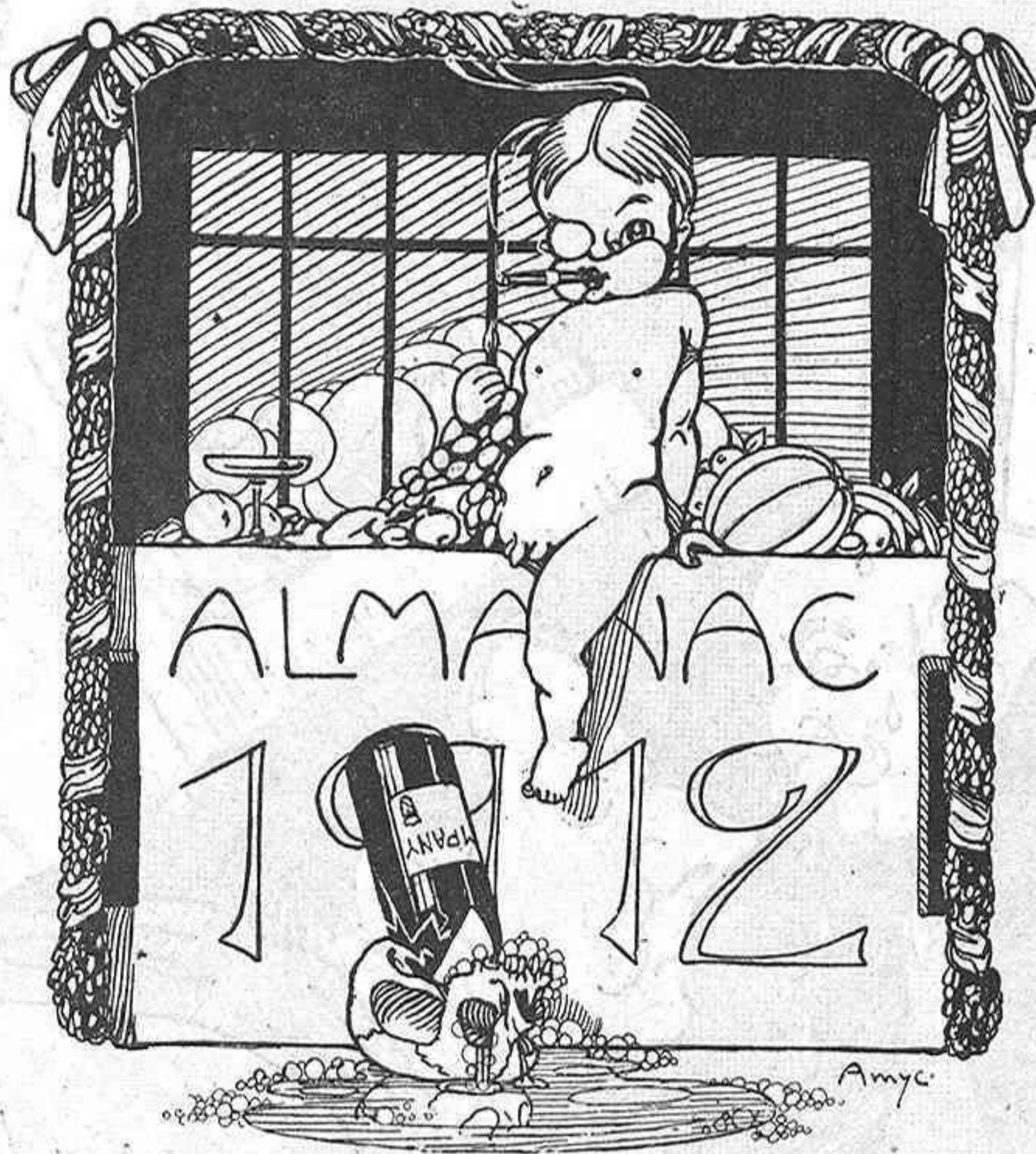
L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

Escrit per

111

literats de la
nostra terra

Paper de pri-
mera, fabricat
exprofés

Dibuixat per

44

artistes de la
terra catalana

112 planes,
impreses la
major part
a dugues tintes

Se ven per tot arreu al preu d'UNA pesseta

DIETARIO

PARA 1912
DESDE 1 Á 2'50 PTAS.

Edicions populars d'en SANTIAGO RUSIÑOL

OBRA NOVA

PORT-TARASCÓ

per Alfons Daudet. Traducció d'en Santiago Rusiñol

PREU: UNA PESSETA

La setmana que ve sortirà

L'ALMANAC

DE

LA CAMPANA DE GRACIA

pera 1912

2 ralets per tot arreu

Si quiere Vd. tener
una participación en la

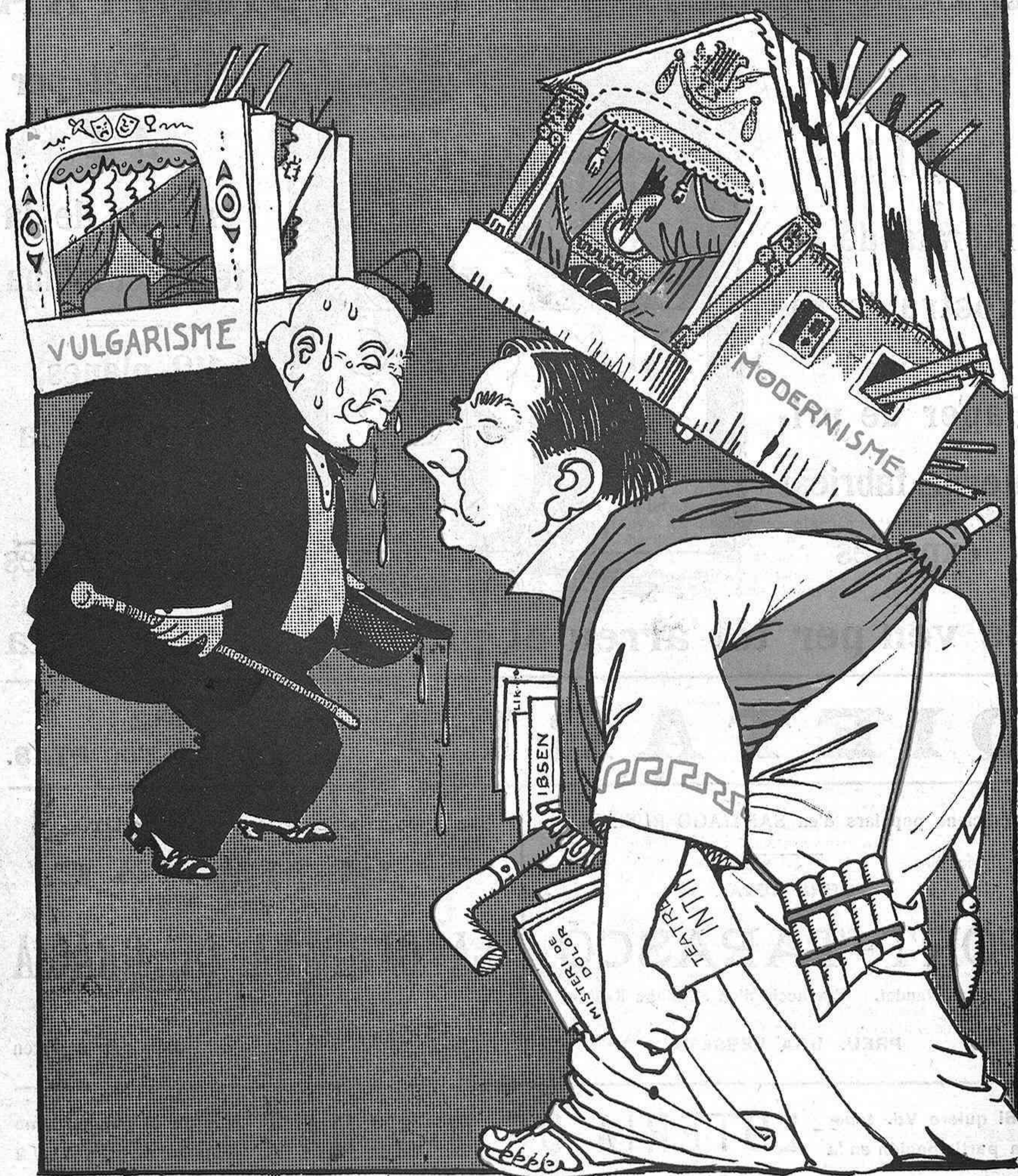
LOTERÍA DE NAVIDAD

compre el popularísimo
Almanaque para 1912

EL AÑO EN LA MANO

UN TOMO: PESETAS 1'50

NOTA. — Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Giro Mútuu o be en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitg, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, además, un ral pera certificat. Als corresponsals se'ls otorguen rebaixes.

ELS PUNTALS

—No, Adrianet; no'n té la culpa ningú de lo que'ns passa. Es la *pega*, que'ns persegueix.
—Sí, però sempre val més la *pega grega*, que la pega de sabater.